

Znak: K-1.431.1.33.2024.12.MF
Szczecin, 15 kwietnia 2026 r.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Prawidłowość realizacji zadań w ramach środków finansowych pochodzących z Funduszu Solidarnościowego w 2023 r.
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Gmina Miasto Szczecin pl. Armii Krajowej 1, 70-456 Szczecin
Osoba pełniąca funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli	Pan Piotr Krzystek – Prezydent Miasta Szczecin
Okres objęty kontrolą	2023 r.
Kontrolerzy	– Magdalena Frymus – inspektor wojewódzki (kierownik zespołu kontrolnego), – Marek Lis – inspektor wojewódzki, – Dariusz Zięcik – inspektor wojewódzki, z Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie
Nr upoważnienia	88/24 z dnia 27 września 2024 r.
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	– art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), – art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r., poz. 296 ze zm.), – § 6 ust. 1 umów nr 170/ZPS- 4/AOON/2023 i nr 232/ZPS-4/OW/2023 z dnia 14 marca 2023 r. zawartych pomiędzy Wojewodą Zachodniopomorskim a Gminą Miasto Szczecin

Kryteria prowadzenia kontroli	Legalność, gospodarność, rzetelność, celowość
Rodzaj kontroli i tryb kontroli	Planowa, tryb zwykły
Termin kontroli	30 września – 4 października 2024 r.

Podstawa prawna realizacji zadania	<p>1) Art. 115a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm., Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.).</p> <p>2) Art. 7 ust. 5 i art. 13 ust. 9-10 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1787 ze zm., Dz. U. z 2023 r. poz. 647 ze zm.).</p>
---	--

Program „Opieka wytchnieniowa” (...) ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa (dalej też: OW).

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” (...) ma na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych (dalej też: AOOD).

Zgodnie z m.in. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym – ma on na celu m.in. wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych.

USTALENIA KONTROLI

1. Przekazanie środków z Funduszu Solidarnościowego

Wnioskowanie o środki finansowe oraz zawarcie umowy – „Opieka wytchnieniowa”

Gmina Miasto Szczecin (dalej też: Gmina, Jednostka) – w dniu 10 listopada 2022 r. (tj. z zachowaniem określonego terminu) – złożyła wniosek na środki finansowe z Programu OW w ramach Funduszu Solidarnościowego (dalej też: Fundusz).

Złożony do Wojewody wniosek był dwukrotnie korygowany. Z ostatniej korekty wynika m.in., że w ramach Programu Gmina zaplanowała:

- objąć programem osoby z niepełnosprawnościami (i ich opiekunów) w liczbie:
  - 60 osób w formie pobytu dziennego,
  - 18 osób w formie pobytu całodobowego;
- łączną liczbę odpowiednio godzin albo dób opieki wytchnieniowej na poziomie:
  - 9 798 godzin – w formie pobytu dziennego,
  - 198 dób – w formie pobytu całodobowego;
- całkowity koszt usług opieki wytchnieniowej – 550 320,00 zł, z tego:
  - 391 920,00 zł – w formie pobytu dziennego¹,

¹ Otrzymany wynik 40,00 zł/h nie przekraczał górnej granicy określonej w Programie (40,00 zł/h brutto).

- 158 400,00 zł – w formie pobytu całodobowego²;
- łączne koszty obsługi programu (w wysokości 11 006,40 zł)³, z tego:
  - 7 838,40 zł dla pobytu dziennego,
  - 3 168,00 zł dla pobytu całodobowego.

W dniu 14 marca 2023 r. Wojewoda Zachodniopomorski zawarł z Gminą Miasto Szczecin umowę nr 232/ZPS-4/OW/2023 w sprawie wysokości i trybu przekazywania w 2023 r. środków Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023.

Na podstawie powyższej umowy Wojewoda zobowiązał się do przekazania Gminie środków Funduszu na:

- realizację zadania – w łącznej wysokości 550 320,00 zł (w trzech transzach),
- koszty związane z obsługą Programu – w wysokości 11 006,40 zł.

Ponadto w trakcie realizacji Programu OW Wojewoda trzykrotnie dokonał pisemnej akceptacji zmian wniosku⁴ Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 135-187, 203-212)

Wnioskowanie o środki finansowe oraz zawarcie umowy – „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

Gmina – w dniu 10 listopada 2022 r. (tj. z zachowaniem określonego terminu) – złożyła wniosek na środki finansowe z Programu AON w ramach Funduszu.

Złożony do Wojewody wniosek był trzykrotnie korygowany. Z ostatniej korekty wynika m.in., że w ramach Programu Gmina zaplanowała:

- przyznać usługi asystencji osobistej dla 115 osób niepełnosprawnych;
- łącznie 40 073 godzin asystencji osobistej;
- 82 asystentów osób niepełnosprawnych;
- koszt wynagrodzenia asystentów w kwocie 1 602 920,00 zł⁵;
- koszty realizacji usługi asystencji osobistej na poziomie 1 646 420,00 zł⁶;
- koszty obsługi programu (w wysokości 32 928,40 zł)⁷.

W dniu 14 marca 2023 r. Wojewoda Zachodniopomorski zawarł z Gminą Miasto Szczecin umowę nr 170/ZPS-4/AON/2023 w sprawie wysokości i trybu przekazywania w 2023 r. środków Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania

² Otrzymany wynik 800 zł/dobę nie przekraczał górnej granicy określonej w Programie (zależnie od okoliczności – 600,00 zł albo 800,00 zł brutto).

³ Jak stanowi część VII ust. 9 Programu – koszty obsługi programu nie mogły przekroczyć 11 006,40 zł, tj. kwoty nie większej niż 2% środków przekazanych na realizację Programu (z zastrzeżeniem faktycznego poniesienia takich kosztów).

⁴ Jak stanowi część VI ust. 12 Programu – zmiana wniosku na środki z finansowe, z zastrzeżeniem ust. 13-15, wymaga akceptacji wojewody, wyrażonej w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

⁵ Otrzymany wynik 40,00 zł/h nie przekraczał górnej granicy kosztu wynagrodzenia asystenta za jedną godzinę zegarową zrealizowanej usługi (granica określone w Programie: 40,00 zł/h brutto).

⁶ Na koszty realizacji usługi asystencji osobistej składały się: koszt wynagrodzenia asystentów, koszty zakupu biletów jednorazowych i koszty przejazdu asystentów oraz koszty ubezpieczeń OC i NNW dla asystentów, tj. odpowiednio 1 602 920,00 zł, 31 200,00 zł i 12 300,00 zł.

⁷ Mając na uwadze postanowienie z części VI ust. 9 Programu – koszty obsługi programu nie mogły przekroczyć 32 928,40 zł, tj. kwoty nie większej niż 2% środków przekazanych na realizację Programu (z zastrzeżeniem faktycznego poniesienia takich kosztów).

w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023.

Na podstawie powyższej umowy Wojewoda zobowiązał się do przekazania Gminie środków Funduszu na:

- realizację zadania – w łącznej wysokości 1 646 420,00 zł,
- koszty związane z obsługą Programu – w wysokości 32 928,40 zł.

Ponadto w trakcie realizacji Programu AOON Wojewoda czterokrotnie dokonał akceptacji zmian wniosku⁸ Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 213-259, 265-274)

Inne umowy zawarte przez Gminę – Programy OW i AOON

W celu realizacji Programów Gmina zawarła 7 umów o realizację zadania publicznego⁹ z 4 organizacjami pozarządowymi, tj.:

- Polskim Towarzystwem Walki z Kalectwem Oddział Wojewódzki w Szczecinie¹⁰ (dalej też: PTWK),
- Stowarzyszeniem Wspierającym Rozwój i Rehabilitację Osób Niepełnosprawnych z siedzibą w Szczecinie¹¹ (dalej też: SWRiRON),
- Fundacją Pomocy Chorym na Zanik Mięśni im. Piotra Karlińskiego z siedzibą w Szczecinie¹² (dalej: FPChZM),
- Stowarzyszeniem Rodzin i Przyjaciół Osób Mniejszych Szans „Więź” w Szczecinie¹³ (dalej też: SRiPOMS).

Umowy zawierają postanowienia analogiczne do umowy pomiędzy Gminą a Wojewodą (np. w zakresie wyodrębnienia ewidencji księgowej, kontroli, rozliczenia zadania itp.).

Ze zgromadzonych informacji wynika, że ww. organizacje pozarządowe prowadzą działalność w obszarach związanych z pomocą osobom z niepełnosprawnościami.

---

⁸ Jak stanowi część V ust. 14 Programu – zmiana wniosku na środki z finansowe, z zastrzeżeniem ust. 15-17, wymaga akceptacji wojewody, wyrażonej w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

⁹ Por. art. 16 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

¹⁰ Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Wojewódzki w Szczecinie, ul. Wielkopolska 32/u1 (NIP: 8511011799, REGON: 810702287, KRS: 0000120774). Celem stowarzyszenia jest działalność w sferze zadań publicznych na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin, w tym pomoc społeczna osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób. Źródło: <https://twk.szczecin.pl/o-twk/cele-twk/> [dostęp: 15.01.2026 r.].

¹¹ Stowarzyszenie Wspierające Rozwój i Rehabilitację Osób Niepełnosprawnych z siedzibą w Szczecinie, pl. Jakuba Wujka 6 (NIP: 8522425122, REGON: 812694735, KRS: 0000191282). Celem stowarzyszenia jest wspieranie kompleksowej rehabilitacji osób niepełnosprawnych w zakresie opieki, leczenia, edukacji, aktywizacji społecznej i zawodowej oraz zabezpieczenia socjalnego i terapii. Źródło: <https://rejestr.io/krs/191282/stowarzyszenie-wspierajace-rozwoj-i-rehabilitacje-osob-niepelnosprawnych> [dostęp: 15.01.2026 r.].

¹² Fundacja Pomocy Chorym na Zanik Mięśni im. Piotra Karlińskiego z siedzibą w Szczecinie, ul. Ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego 9/U2 (NIP: 8521132866, REGON: 810419025, KRS: 0000020975). Celem Fundacji jest dofinansowanie oraz prowadzenie wszechstronnej rehabilitacji i leczenia osób z chorobami nerwowo-mięśniowymi. Źródło: <https://www.miesnie.szczecin.pl/o-fundacji> [dostęp: 15.01.2026 r.].

¹³ Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób Mniejszych Szans „Więź” w Szczecinie, ul. Arkońska 17-18/U4,U5 (NIP: 9552084844, REGON: 812664881, KRS: 0000185565). Głównym zadaniem stowarzyszenia jest integracja niepełnosprawnych psychicznie członków Stowarzyszenia, ich aktywizacja do życia społecznego i pracy zawodowej, jak również pomoc i wsparcie dla ich rodzin oraz opiekunów. Źródło: <http://www.wiez.org.pl/dzialalnosc/> [dostęp: 15.01.2026 r.].

Szczegóły dotyczące umów zawartych przez Gminę z organizacjami pozarządowymi, a także kwoty środków przekazanych w związku z tym, przedstawia tabela:

Organizacja pozarządowa	Program	Nr umowy	Okres realizacji zadania	Okres poniesienia wydatków	Środki z Funduszu otrzymane na realizację zadania	Środki z Funduszu otrzymane na koszty obsługi (1% wartości zadania)	Przekazane środki (łącznie)
PTWK	OW (dzienna)	WSS-I.42.4023.AG	26.06.2023-30.11.2023	26.06.2023-14.12.2023	240 000,00 zł	2 400,00 zł	242 400,00 zł
	OW (całodobowa)	WSS-I.60.2023.AG	07.11.2023-30.11.2023	07.11.2023-14.12.2023	158 400,00 zł	1 584,00 zł	159 984,00 zł
	AOON	WSS-I.40.2023.JK	01-06.2023-30.11.2023	01.06.2023-14.12.2023	709 220,00 zł	7 092,20 zł	716 312,20 zł
SWRiRON		WSS-I.39.2023.JK			304 176,00 zł	3 041,76 zł	307 217,76 zł
FPChZM		WSS-I.38.2023.JK	241 050,00 zł	2 410,50 zł	243 460,50 zł		
SRiPOMS		WSS-I.41.2023.JK	52 050,00 zł	520,50 zł	52 570,50 zł		
Razem:					1 704 896,00 zł	17 048,96 zł	1 721 944,96 zł

(dowód: akta kontroli str. 285-289, 464-497, 710-777)

Przekazywanie transz środków Funduszu – OW i AOON

Zadania w części realizowane były także przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Szczecinie (dalej też: ŚDS) oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie (dalej też: MOPR), tj. jednostki organizacyjne Gminy.

W oparciu o przepływy na wyodrębnionych dla zadań rachunkach bankowych Gminy dokonano analizy pod kątem przede wszystkim terminowości przekazywania środków.

Analizę w tym zakresie dla Programów OW i AOON przedstawiają poniższe tabele:

Data otrzymania środków z Funduszu w ramach Programu przez Gminę Miasto Szczecin albo data zwrotu środków niewykorzystanych (Rachunek dot. OW)	Bilans środków przed operacją	Kwota środków otrzymanych przez Gminę Miasto Szczecin	Podmiot, któremu przekazano środki	Data przekazania środków	Kwota przekazanych środków	Saldo środków Funduszu po operacji	Czy przekazanie środków nastąpiło zgodnie z właściwą umową / pismem?
1	2	3	4	5	6	7 (2+3) albo (2+6)	8 (tak/nie)
13.04.2023	0,00	275 160,00	-	-		275 160,00	tak
26.04.2023	275 160,00	11 006,40	-	-		286 166,40	tak
	286 166,40		SDS	02.06.2023	-3 182,40	282 984,00	nie
	282 984,00		MOPR	02.06.2023	-68 544,00	214 440,00	nie
05.07.2023	214 440,00	137 580,00	-	-		352 020,00	tak
	352 020,00		PTWK	11.07.2023	-202 400,00	149 620,00	tak
	149 620,00		PTWK	19.07.2023	-40 000,00	109 620,00	tak
	109 620,00		MOPR	19.07.2023	-83 232,00	26 388,00	nie
	26 388,00		Gmina	10.08.2023	-928,74	25 459,26	-
	25 459,26		Gmina	19.09.2023	-242,28	25 216,98	-
10.10.2023	25 216,98	137 580,00	-	-		162 796,98	tak
	162 796,98		PTWK	17.11.2023	-159 984,00	2 812,98	tak
15.12.2023	2 812,98	21 977,60	-	-		24 790,58	tak
15.12.2023	24 790,58	66 660,00	-	-		91 450,58	tak
	91 450,58		Gmina	20.12.2023	-1 508,99	89 941,59	-
22.12.2023	89 941,59	15 888,25	-	-		105 829,84	tak
	105 829,84		Gmina	29.12.2023	-1 964,79	103 865,05	-
	103 865,05		Wojewoda	11.01.2024	-103 865,05	0,00	tak

*pozycja „Gmina” oznacza przekazanie środków na inny rachunek Gminy (tytułem kosztów obsługi)

Data otrzymania środków z Funduszu w ramach Programu przez Gminę Miasto Szczecin albo data zwrotu środków niewykorzystanych (Rachunek dot. AOON)	Bilans środków przed operacją	Kwota środków otrzymanych przez Gminę Miasto Szczecin	Podmiot, któremu przekazano środki	Data przekazania środków	Kwota przekazanych środków	Saldo środków Funduszu po operacji	Czy przekazanie środków nastąpiło zgodnie z właściwą umową / pismem?
1	2	3	4	5	6	7 (2+3) albo (2+6)	8 (tak/nie)
13.04.2023	0,00	823 210,00	-	-		823 210,00	tak
26.04.2023	823 210,00	32 928,40	-	-		856 138,40	tak
	856 138,40		MOPR	02.06.2023	-306 739,50	549 398,90	nie
	549 398,90		PTWK	20.06.2023	-257 092,20	292 306,70	tak
	292 306,70		SRiPOMS	20.06.2023	-52 570,50	239 736,20	tak
	239 736,20		SWRiR	20.06.2023	-123 041,76	116 694,44	tak
	116 694,44		FPChZM	20.06.2023	-102 410,50	14 283,94	tak
05.07.2023	14 283,94	411 605,00	-	-		425 888,94	tak
	425 888,94		SWRiR	14.07.2023	-92 088,00	333 800,94	tak
	333 800,94		FPChZM	14.07.2023	-70 525,00	263 275,94	tak
	263 275,94		PTWK	14.07.2023	-210 000,00	53 275,94	tak
	53 275,94		MOPR	14.07.2023	-39 093,54	14 182,40	nie
	14 182,40		Gmina	10.08.2023	-4 988,99	9 193,41	-
	9 193,41		Gmina	19.09.2023	-1 156,52	8 036,89	-
10.10.2023	8 036,89	411 605,00	-	-		419 641,89	tak
	419 641,89		SWRiR	12.10.2023	-92 088,00	327 553,89	tak
	327 553,89		PTWK	12.10.2023	-249 220,00	78 333,89	tak
	78 333,89		FPChZM	12.10.2023	-70 525,00	7 808,89	tak
	7 808,89		MOPR	10.11.2023	-856,80	6 952,09	nie
12.12.2023	6 952,09	38,35	-	-		6 990,44	tak
15.12.2023	6 990,44	18 483,48	-	-		25 473,92	tak
	25 473,92		Gmina	20.12.2023	-6 428,65	19 045,27	-
22.12.2023	19 045,27	54 609,29	-	-		73 654,56	tak
	73 654,56		Gmina	29.12.2023	-647,64	73 006,92	-
	73 006,92		Wojewoda	11.01.2024	-73 006,92	0,00	tak

*pozycja „Gmina” oznacza przekazanie środków na inny rachunek Gminy (tytułem kosztów obsługi)

Stwierdzono, że w przypadku przekazywania środków z Funduszu do MOPR i ŚDS nie zostały zachowane terminy uzgodnione w tym zakresie między jednostkami a Gminą. Na tę okoliczność kontrolujący zadali Gminie pytanie, z jakich powodów przekazywanie środków finansowych na realizację zadania przez MOPR i ŚDS nie następowało w przewidywanych terminach (zasada ogólna: 7 dni od daty przekazania transzy przez Wojewodę), lecz dłuższych.

W udzielonych wyjaśnieniach Gminy wskazane zostało, że przekazanie po upływie terminu nastąpiło „ze względu na trwający proces przygotowawczy do realizacji zadania przez MOPR”. Ponadto wyjaśnione zostało m.in., że „przekazanie środków finansowych po upływie przewidywanego terminu 7 dni w żaden sposób nie wpłynęło negatywnie na realizację przedmiotowego zadania”.

Wyjaśnienia w tym zakresie przyjęto.

(dowód: akta kontroli str. 77-90, 315-323, 344-345)

2. Realizacja zadania

Informowanie o Programach

Kontrolujący zweryfikowali realizację przez Jednostkę postanowienia wynikającego z § 5 ust. 1 umów zawartych z Wojewodą Zachodniopomorskim w zakresie obowiązków informacyjnych i promocyjnych w ramach realizowanych Programów. W wyniku weryfikacji dokumentacji przedstawionej w trakcie kontroli stwierdzono, że Gmina stosownie do postanowień Programów:

- informowała, że zadania publiczne są współfinansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego otrzymanych od Ministra,
- umieszczała logo Ministra na wszystkich materiałach dotyczących realizowanych zadań publicznych,
- podejmowała działania informacyjne dotyczące zadań finansowanych ze środków Funduszu przyznanych w ramach Programów, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych¹⁴, tj.:
  - używała wzoru plakatu informacyjnego, zawierającego wszystkie elementy wynikające z § 6 ust. 1 ww. rozporządzenia,
  - zamieszczała na swoich stronach internetowych informacje o realizacji Programów zawierające elementy wymienione w § 7 ust 1 ww. rozporządzenia.
- rozpowszechniała w prasie, radiu, telewizji i Internecie nazwy programów, przedmiotów i celów, na które przyznano wsparcie finansowe oraz informacje o wysokości przyznanego wsparcia finansowego, poprzez rozesłanie do ww. mediów wiadomości e-mail w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 346-376)

Zgodnie z przedstawioną dokumentacją Gmina rozdysponowała do MOPR, ŚDS oraz organizacji pozarządowych plakaty informujące o dofinansowaniu ze środków Funduszu Programów OW i AOON. W związku z tym kontrolujący poprosili o udzielenie informacji, w jakich ogólnodostępnych miejscach umieszczono ww. plakaty. Zastępca Prezydenta Miasta poinformował, że plakaty informujące o dofinansowaniu w 2023 r. ze środków Funduszu Programów OW i AOON były umieszczone na terenie Urzędu Miasta, MOPR, PTWK, a także tylko w zakresie Programu AOON były również umieszczone na terenie SWRIRON, FPChZM, SRiPOMS oraz Ośrodka Wsparcia dla Dzieci Młodzieży i Dorosłych.

(dowód: akta kontroli str. 1120-1124, 1132-1135, 1290-1292)

Przyznawanie świadczeń

W 2023 r. przyznawanie świadczeń w postaci usług OW oraz AOON zostało powierzone MOPR. Postępowanie to było zgodne z wymogami odpowiednio części V. Programu OW i części IV. Programu AOON, w których zawarto postanowienia, że ww. usługi przyznaje gmina lub powiat.

W związku z powierzeniem MOPR przyznawania i realizacji usług OW i AOON zostały wydane:

- Zarządzenie nr 31/23 Dyrektora MOPR w Szczecinie z dnia 18 maja 2023 r. w sprawie przyznawania i realizacji usług w programie resortowym Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego – dot. opieki dziennej,
- Zarządzenie Nr 63/23 Dyrektora MOPR w Szczecinie z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie przyznawania i realizacji usług w programie resortowym Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023,

---

¹⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 953 ze zm.

finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego – dot. opieki całodobowej,

- Zarządzenie Nr 30/23 Dyrektora MOPR w Szczecinie z dnia 15 maja 2023 r. w sprawie przyznawania i realizacji usług w programie resortowym Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2023, finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Zarządzenia wprowadzały do stosowania regulaminy przyznawania i realizacji usług OW i AOON. W regulaminach określono m.in. kryteria uczestnictwa, zasady rekrutacji, zakres usług, prawa i obowiązki uczestnika programu, zasady realizacji usług, warunki rezygnacji z uczestnictwa w Programach.

W myśl Regulaminów osoby ubiegające się o wsparcie w ramach Programów były zobowiązane złożyć do MOPR dokumenty w formie papierowej dostarczając je osobiście, korespondencyjnie lub za pośrednictwem ePUAP, odpowiednio dokumenty dotyczące:

- OW dziennej w dniach 22-29 maja 2023 r. (weryfikacja spełnienia kryteriów przez uczestników miała odbyć się do dnia 31 maja 2023 r.),
- OW całodobowej w dniach 10-14 listopada 2023 r. (weryfikacja spełnienia kryteriów przez uczestników miała odbyć się do dnia 15 listopada 2023 r.),
- AOON w dniach 18-26 maja 2023 r. (weryfikacja spełnienia kryteriów przez uczestników miała odbyć się do dnia 31 maja 2023 r.).

(dowód: akta kontroli str. 377-412)

W toku kontroli Gmina przedstawiła kontrolującemu protokoły z posiedzeń stałej komisji ds. rekrutacji kandydatów do uczestnictwa w programach resortowych. W protokołach zawarto listy kandydatów zakwalifikowanych do Programów, a także kandydatów, którzy znaleźli się na liście rezerwowej oraz osób, którym nie przyznano świadczeń, ze względu na niespełnianie warunków uczestnictwa w Programach.

(dowód: akta kontroli str. 413-452)

Z Regulaminów¹⁵ przyznawania i realizacji usług wynika, że o zakwalifikowaniu do Programów kandydaci lub kandydatki mieli zostać powiadomieni mailem lub telefonicznie. Z przedstawionej dokumentacji nie wynika w jakiej formie Jednostka informowała wnioskodawców o zakwalifikowaniu bądź nie do udziału w zadaniach.

(dowód: akta kontroli str. 377-412)

W związku z tym kontrolujący zapytali, w jaki sposób informowano uczestników o rozstrzygnięciu, tj. przyznaniu świadczenia albo odmowie przyznania świadczenia. Zastępca Prezydenta Miasta poinformował, że: „Zasady informowania o rozstrzygnięciu

---

¹⁵ § 6 ust. 16 Regulaminu przyznawania i realizacji usług w programie resortowym Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023, stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 31/23 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 18.05.2023 r., § 6 ust. 16 Regulaminu przyznawania i realizacji usług w programie resortowym Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023, stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 63/23 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 09.11.2023 r. oraz § 4 ust. 15 Regulaminu przyznawania i realizacji usług w programie resortowym Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023, stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 30/23 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 15.05.2023 r.

przyznania lub odmowie świadczenia zostały określone w opracowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie Regulaminach (...); cyt.: „O zakwalifikowaniu do Programu Kandydaci/ Kandydatki zostaną powiadomieni mailem lub telefonicznie”. Uwzględniając powyższe zapisy zawarte w ww. Regulaminach - wszyscy wnioskodawcy zostali poinformowani telefonicznie”.

(dowód: akta kontroli str. 74-90)

Powyższe wyjaśnienia są jedynym potwierdzeniem, że wnioskodawcy byli informowani przez Jednostkę o sposobie rozstrzygnięcia sprawy poprzez kontakt telefoniczny.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, należy stwierdzić, że rozstrzygnięcia dotyczące przyznania usług lub odmowy ich przyznania (w odniesieniu zarówno do asystencji osobistej, jak i opieki wytchnieniowej) oraz sposób zapoznawania wnioskodawców z podjętymi rozstrzygnięciami nie przyjęły formy jakkolwiek sformalizowanej i utrwalonej. Taki sposób działania wykazuje niezgodność z kodeksową zasadą pisemności postępowania.

W konsekwencji tego wnioskodawcy:

- nie otrzymywali trwałej i potwierdzonej informacji o wymiarze godzin usług, które zostały im przyznane bądź których przyznania odmówiono,
- nie mieli możliwości ewentualnego kwestionowania podjętych rozstrzygnięć w administracyjnym toku instancji (tj. w trybie odwoławczym do organu II instancji) lub poprzez zaskarżenie do sądu administracyjnego.

Szczegółowy opis uchybienia zawarto w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.

2.1. Program „Opieka wytchnieniowa”

Podmioty realizujące zadanie

Na podstawie przedstawionej dokumentacji ustalono, że realizacją usług OW zajmowały się w zakresie:

- OW dziennej: MOPR, ŚDS, PTWK,
- OW całodobowej: PTWK.

Gmina zawarła z PTWK umowę w dniu 26 czerwca 2023 r. (OW dzienna) oraz umowę w dniu 7 listopada 2023 r. (OW całodobowa) na realizację zadania publicznego.

W ramach realizacji zadania publicznego polegającego na świadczeniu usług OW całodobowej PTWK zawarło w dniu 15 listopada 2023 r. umowę nr 01/11/2023/OW z podmiotem prywatnym o nazwie Urlop Bez Granic Sp. z o.o. zlecając mu zapewnienie całodobowej opieki osobom z niepełnosprawnościami.

(dowód: akta kontroli str. 296-298, 301-304, 464-501)

Realizacja zadania – informacje ogólne

Na podstawie dokumentacji przedłożonej w trakcie kontroli ustalono, że w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa”:

1. Gmina zapewniła pomoc w ramach **opieki wytchnieniowej dziennej** 49 osobom niepełnosprawnym. W ramach tej formy wsparcia zrealizowano 8 977 godzin

usług, które zostały sfinansowane z Funduszu w wysokości 354 271,75 zł oraz wkładu własnego wynoszącego 3 561,19 zł.

2. Gmina zapewniła pomoc w ramach **opieki wytchnieniowej całodobowej** 11 osobom niepełnosprawnym w ramach 154 dni usług opieki całodobowej, które zostały sfinansowane z Funduszu w wysokości 92 400,00 zł. Gmina nie poniosła wydatków własnych na usługi opieki całodobowej.

Dane w tym zakresie przedstawiono w poniższej tabeli.

Usługi świadczone w ramach:	Liczba osób, które skorzystały z usługi		Liczba godzin/dni zrealizowanych usług	Kwota wydatków poniesionych ze środków Funduszu na realizację Programu*	Kwota wydatków poniesiona ze środków własnych	Kwota wydatków ogółem
	dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności	osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności/lub orzeczeniami równoważnymi				
pobytu dziennego	6	43	8977	354 271,75 zł	3 561,19 zł	357 832,94 zł
pobytu całodobowego	2	9	154	92 400,00 zł	0,00 zł	92 400,00 zł
Razem	8	52	X	446 671,75 zł	3 561,19 zł	450 232,94 zł

*Kwota wydatków nie obejmuje kosztów obsługi zadania.

(dowód: akta kontroli str. 502-519)

Na podstawie pisma z dnia 17 stycznia 2024 r. przekazanego wojewodzie przez Gminę ze sprawozdaniem z realizacji Programu OW ustalono przyczyny różnic pomiędzy planem a wykonaniem:

- 1) Dane liczbowe zawarte w sprawozdaniu z realizacji programu (załącznik nr 4A) różnią się od danych ujętych we wniosku na środki finansowe z Programu „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2023 (dot. ostatniej aktualizacji) realizowanego w ramach Funduszu Solidarnościowego – pobyt dzienny (załącznik nr 1A).

Rozbieżności występują w liczbie osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, liczbie dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także liczbie godzin usług opieki wytchnieniowej świadczonej tym osobom.

Różnice w przedstawionej liczbie osób uczestniczących w programie spowodowane były rezygnacją z udziału jednego dziecka i przyjęciem 2 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Z powodu czynników niezależnych od Gminy Miasto Szczecin (choroby, rezygnacje, nieobecności) zrealizowano łącznie o 821 godzin mniej, niż zakładano w ostatniej aktualizacji wniosku. Ponadto jeden z realizatorów Programu (MOPR) zwiększył wysokość środków finansowych stanowiących wkład własny z 3 000,00 zł do 3 561,19 zł.

- 2) Dane liczbowe zawarte w sprawozdaniu z realizacji programu (załącznik nr 4B) nie są zgodne z wnioskiem na środki finansowe z Programu „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2023 (dot. ostatniej aktualizacji) realizowanego w ramach Funduszu Solidarnościowego – pobyt całodobowy (załącznik nr 1B) i jak podaje Gmina wynikają z przyczyn niezależnych od niej.

Rozbieżności występują w liczbie osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, liczbie dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także liczbie dni usług opieki wytchnieniowej świadczonej tym osobom.

Różnice wynikają z rezygnacji z udziału w Programie 8 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, które na etapie rekrutacji zgłosiły swoją chęć do jego przystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 142-150, 518-519, 1109-1114)

Analiza próby

Na podstawie przedłożonego wykazu spraw ustalono, że w 2023 r. do MOPR wpłynęło:

- 1) w ramach realizacji OW dziennej łącznie 55 kart zgłoszeń (wniosków), z tego 51 wniosków zostało rozpatrzonych pozytywnie, w przypadku 3 spraw z różnych powodów usługi się nie odbyły (zgon, rezygnacja, nie wykonano usług), a w przypadku 1 sprawy nastąpiła odmowa przyznania świadczenia,
- 2) w ramach realizacji OW całodobowej wpłynęło 11 kart zgłoszeń (wniosków), które zostały rozpatrzone pozytywnie.

Kontrolujący dokonali analizy wybranych metodą losową 9 wniosków złożonych do MOPR, z tego:

- **6 wniosków dotyczących opieki dziennej rozpatrzonych pozytywnie**, z tego 1 wniosek był realizowany przez ŚDS, 2 wnioski były realizowane przez MOPR oraz 3 wnioski były realizowane przez PTWK,
- **2 wniosków dotyczących opieki całodobowej rozpatrzonych pozytywnie** i realizowanych przez PTWK,
- **1 wniosku dotyczącego opieki dziennej rozpatrzonego negatywnie.**

Szczegóły dotyczące doboru próby zawarto w aktach kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 7, 11-15, 20-23, 520-525)

W wyniku weryfikacji dokumentów stwierdzono, że:

1. Uczestników Programu kwalifikowano na podstawie Kart zgłoszeń do Programu (wg wzoru stanowiącego załącznik nr 7 do Programu).
2. Miejscem zamieszkania osób objętych opieką wytchnieniową był Szczecin.
3. Wnioskodawcy przedstawili aktualne orzeczenie o niepełnosprawności lub równoważne z nim.
4. W przypadku 6 spraw dot. opieki dziennej dodatkowo przedstawiono Karty pomiaru niezależności funkcjonalnej wg zmodyfikowanych kryteriów oceny - skali FIM.
5. Udzielając opieki nie przekroczone limitów godzin/dni, które określono w Programie.
6. Rozliczając zadanie nie przekroczone kwot stawek (tj. 40,00 zł/h w ramach pobytu dziennego i 600,00 zł za dobę w ramach pobytu całodobowego) określonych w Programie.
7. Nie pobierano odpłatności za usługi przyznane z Programu. Zgodnie z treścią Regulaminów udział w Programie był bezpłatny.
8. Członków rodziny lub opiekunów informowano o prawach i obowiązkach wynikających z przyznania usług opieki wytchnieniowej (wnioskodawcy przedkładali oświadczenia o zapoznaniu się z Programem i Regulaminem rekrutacji dot. udziału w zadaniu).

9. Umożliwiono wybór osoby, która będzie świadczyć usługę opieki wytchnieniowej lub miejsca, w którym będzie ona świadczona (wnioskodawcy przedkładali oświadczenia w tym zakresie).
10. Przyznając usługę opieki wytchnieniowej w pierwszej kolejności uwzględniano potrzeby członka rodziny lub opiekuna sprawującego bezpośrednią opiekę nad dzieckiem albo osobą niepełnosprawną, która stale przebywa w domu.
11. W trakcie realizacji usług opieki wytchnieniowej nie świadczone równocześnie innych form pomocy osobie potrzebującej, w tym m.in.: usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych (wnioskodawcy przedkładali oświadczenia o niekorzystaniu z usług opiekuńczych).
12. Usługi opieki wytchnieniowej realizowano w miejscach, o których mowa w Programie.
13. Realizację usług opieki wytchnieniowej powierzono osobom posiadającym kwalifikacje określone w Programie.
14. Usługi opieki wytchnieniowej rozliczano na podstawie Karty rozliczenia usług (wg wzoru stanowiącego załącznik nr 8 do Programu).

(dowód: akta kontroli str. 74-134, 525-652)

W przypadku 1 wniosku (zgłoszenie nr 12 - OW dzienna) stwierdzono, że w Karcie rozliczeniowej do Programu „Opieka wytchnieniowa – edycja 2023” wskazano jedynie liczbę godzin realizacji opieki wytchnieniowej. W innych przypadkach objętych próbą prawidłowo, zgodnie z wymogami, wskazywany był natomiast przedział godzin (w formie od – do). Kontrolujący zadali pytanie o przyczyny zaistniałej sytuacji niepodawania przedziału czasowego realizacji opieki wytchnieniowej w zgłoszeniu nr 12. Zastępca Prezydenta Miasta poinformował, że: *„W „Karcie rozliczenia usług opieki wytchnieniowej – edycja 2023” w części III tabeli, kolumna 4 „Godziny/dni realizacji opieki wytchnieniowej – został dokonany wpis: „3h”. Wpisu dokonano z powodu błędnej interpretacji zapisu w tabeli „godziny/dni” sugerującego liczbę, sumę godzin nie zaś zakres godzin (od ... do ...). Przedział czasowy wykonywanej usługi opieki wytchnieniowej w danym dniu został określony w harmonogramie pracy opiekuna wytchnieniowego”*.

W związku z tym, że w harmonogramach pracy znalazły się przedziały godzinowe wykonywania usług oraz że liczba godzin usług pomiędzy dokumentami była zgodna, kontrolujący przyjmują powyższe wyjaśnienia. Jednakże, należy mieć na uwadze, że zgodnie ze wzorem Karty rozliczeniowej (stanowiącej załącznik nr 7 do Programu) należało wskazać przedział godzinowy „od...do...”.

(dowód: akta kontroli str. 74-90, 547-552, 629-652)

Ponadto skontrolowano 1 wniosek o przyznanie świadczenia opieki wytchnieniowej, który na etapie weryfikacji z powodu braków formalnych, nie został pozytywnie załatwiony. Jednostka nie wezwała wnioskodawcy do uzupełnienia braków formalnych, co było niezgodne z art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego (dalej: K.p.a.)¹⁶. Szczegóły dotyczące stwierdzonego uchybienia opisano w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień – Ad 2. Realizacja zadania.

---

¹⁶ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.).

W wyniku kontroli ustalono, że zarówno MOPR, ŚDS jak i PTWK zawarły umowy zlecenia na świadczenie usług opieki wytchnieniowej dziennej. Wynagrodzenie wynikające z umów zleceń nie przekraczało stawki wynikającej z Programu OW w wysokości 40,00 zł. Rozliczenie następowało każdorazowo na podstawie wystawianych do umów zleceń rachunków.

Ponadto PTWK w ramach realizacji usług opieki całodobowej w dniu 15 listopada 2023 r. zawarło umowę nr 01/11/2023/OW z Urlop Bez Granic Sp. z o.o. W umowie ustalono m.in., że:

- usługi opieki wytchnieniowej całodobowej będą świadczone w okresie 16 - 30 listopada 2023 r. (14 dni),
- wysokość wynagrodzenia za 1 dzień za 1 osobę będzie wynosiła 600,00 zł brutto,
- wynagrodzenie będzie płatne na podstawie zaakceptowanej przez zamawiającego otrzymanej faktury/rachunku.

Do umowy załączono listę osób objętych usługami opieki wytchnieniowej.

(dowód: akta kontroli str. 498-501, 629-652)

W poniższej tabeli przedstawiono wydatki poniesione na zadanie przez poszczególne podmioty realizujące usługi opieki wytchnieniowej.

Podmiot realizujący usługi OW	Numer konta księgowego	Rodzaj poniesionego wydatku	Kwota poniesionych wydatków		
			opieka wytchnieniowa dzienna	opieka wytchnieniowa całodobowa	ogółem opieka wytchnieniowa
PTWK	501	Wynagrodzenia opiekunów	218 240,00 zł	92 400,00 zł	310 640,00 zł
MOPR	139		132 911,75 zł	0,00 zł	132 911,75 zł
ŚDS	130		3 120,00 zł	0,00 zł	3 120,00 zł
Razem			354 271,75 zł	92 400,00 zł	446 671,75 zł

Koszty obsługi

W części VII ust. 9 Programu OW postanowiono, że wójt, burmistrz, prezydent miasta/starosta może pokryć koszty obsługi Programu w wysokości faktycznie poniesionej, **nie większej niż 2% środków przekazanych na realizację Programu.**

Na realizację zadania w ramach Programu OW przekazano Gminie kwotę 550 320,00 zł, dopuszczalna kwota środków Funduszu na pokrycie kosztów obsługi Programu nie mogła więc przekroczyć 11 006,40 zł (2% x 550 320,00 zł). Dane w tym zakresie przedstawia tabela.

1	Kwota środków Funduszu przekazanych na realizację Programu	550 320,00 zł
2	Maksymalna kwota na obsługę zadania wg części VII ust. 9 Programu OW (2%*poz.1)	11 006,40 zł
3	Kwota na obsługę Programu wskazana we wniosku i ujęta w § 3 ust. 2 Umowy nr 232/ZPS-4/OW/2023	11 006,40 zł
4	Wydatki poniesione na obsługę Programu sfinansowane ze środków Funduszu	10 789,60 zł
5	Rzeczywisty udział % środków wydatkowanych na koszty obsługi w stosunku do otrzymanych środków na realizację usług OW	1,96%

W tym miejscu należy stwierdzić, że Gmina miała możliwość zawnioskowania o środki z Funduszu na koszty obsługi i sfinansowania ich w ramach realizacji Programu OW w kwocie 11 006,40 zł.

Jak wynika z danych w tabeli wydatki na obsługę Programu sfinansowane ze środków Funduszu w kwocie 10 789,60 zł stanowiły 1,96% środków przekazanych na realizację zadania polegającego na usługach OW w ramach pobytu dziennego i całodobowego, zatem nie przekroczono limitu wydatków poniesionych z Funduszu na koszty obsługi.

W części VII ust. 10 Programu OW postanowiono, że wójt, burmistrz, prezydent miasta/starosta może przekazać podmiotom wskazanym w części V ust. 24 pkt 2 i 4 Programu OW¹⁷ koszty obsługi programu stanowiące **nie więcej niż 2% środków przekazanych danemu podmiotowi na realizację Programu w celu pokrycia wszelkich kosztów obsługi księkowej, kadrowych, administracyjnych**, które pojawią się w związku z realizacją usług w ramach Programu.

Szczegóły w zakresie środków przekazanych organizacji pozarządowej na koszty obsługi przedstawia poniższa tabela:

Organizacja pozarządowa	Nr umowy	Środki z Funduszu otrzymane na realizację zadania	Środki z Funduszu otrzymane na koszty obsługi (1% wartości zadania)	Przekazane środki (łącznie)
PTWK	WSS-I.42.2023.AG (pobyt dzienny)	240 000,00 zł	2400,00 zł	242 400,00 zł
	WSS-I.60.2023.AG (pobyt całodobowy)	158 400,00 zł	1 584,00 zł	159 984,00 zł
Razem:		398 400,00 zł	3 984,00 zł	402 384,00 zł

Na podstawie przedłożonych ewidencji księgowych Gminy, MOPR, ŚDS i PTWK ustalono wysokość wydatków poniesionych na koszty obsługi. W przypadku realizacji usług OW wyniosły ogółem 14 350,79 zł, z tego 10 789,60,00 zł zostało sfinansowane ze środków Funduszu, a 3 561,19 zł zostało sfinansowane ze środków własnych.

Szczegółowe dane w zakresie wydatkowania środków na koszty obsługi przedstawiono poniżej:

- a) koszty obsługi - opieka wytchnieniowa dzienna

Na koszty obsługi w ramach realizacji Programu OW Pobyt dzienny wydatkowano ogółem 7 621,60 zł, co stanowi 97,23% zaplanowanych w ostatecznym wniosku i otrzymanych przez Jednostkę na podstawie § 3 ust. 2 Umowy nr 232/ZPS-4/OW/2023 środków w wysokości 7 838,40 zł.

Wydatki sfinansowane z Funduszu, związane z realizacją Programu OW Pobyt dzienny, zostały poniesione przez:

- Gminę na wynagrodzenia pracowników obsługujących administracyjnie realizację Program OW w formie dodatków specjalnych w kwocie 2 400,80 zł,
- MOPR na wynagrodzenia pracowników obsługujących administracyjnie realizację Program OW w formie dodatków specjalnych w kwocie 2 976,00 zł,
- ŚDS na materiały biurowe w kwocie 62,40 zł,

¹⁷ Dotyczy organizacji pozarządowych oraz podmiotów prywatnych.

- PTWK na wynagrodzenie koordynatora projektu oraz wynagrodzenie obsługi kadrowo-księgowej w kwocie 2 182,40 zł.

Dodatkowo MOPR sfinansował wkładem własnym wydatki poniesione na wynagrodzenia pracowników obsługujących administracyjnie realizację Programu OW w formie dodatków specjalnych w kwocie 3 561,19 zł.

b) koszty obsługi - opieka wytchnieniowa całodobowa

Na koszty obsługi w ramach realizacji Programu OW Pobyt całodobowy wydatkowano ogółem 3 168,00 zł, co stanowi 100,00 % zaplanowanych w ostatecznym wniosku i otrzymanych przez Jednostkę na podstawie § 3 ust. 2 Umowy nr 232/ZPS-4/OW/2023 środków.

Wydatki sfinansowane z Funduszu, związane z realizacją Programu OW Pobyt całodobowy, zostały poniesione przez:

- Gminę na wynagrodzenia pracowników obsługujących administracyjnie realizację Programu OW w formie dodatków specjalnych w kwocie 2 244,00 zł,
- PTWK na wynagrodzenie koordynatora projektu oraz wynagrodzenie obsługi kadrowo-księgowej w kwocie 924,00 zł.

Ostatecznie Gmina zwróciła w dniu 11 stycznia 2024 r. na konto Wojewody Zachodniopomorskiego niewykorzystane środki z Funduszu przekazane na koszty obsługi w kwocie 216,80 zł. Tym samym środki z Funduszu przeznaczone na koszty obsługi w tym zakresie zostały rozliczone prawidłowo.

(dowód: akta kontroli str. 142-150, 203-212, 315-318, 330-344, 464-497, 518-519, 653-709, 1005-1031, 1120-1124, 1132-1289, 1290-1334)

Wydatkowanie środków – podsumowanie

Na realizację zadania sfinansowanego w ramach Programu OW wydatkowano ogółem 461 022,47 zł, z tego na usługi OW w ramach pobytu dziennego wydatkowano środki w kwocie 365 454,47 zł, a na usługi OW w ramach opieki całodobowej wydatkowano środki w kwocie 95 568,00 zł. Szczegóły w tym zakresie przedstawiono w tabeli.

Usługi świadczone w ramach:	Kwota wydatków poniesionych ze środków Funduszu na realizację usług OW	Kwota wydatków poniesionych ze środków Funduszu na koszty obsługi	Kwota wydatków poniesiona ze środków własnych	Kwota wydatków ogółem
pobytu dziennego	354 271,75 zł	7 621,60 zł	3 561,12 zł	365 454,47 zł
pobytu całodobowego	92 400,00 zł	3 168,00 zł	0,00 zł	95 568,00 zł
Razem	446 671,75 zł	10 789,60 zł	3 561,12 zł	461 022,47 zł

2.2. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

Podmioty realizujące zadanie

Na podstawie przedstawionej dokumentacji ustalono, że realizacją usług AOODN zajmowały się: MOPR, PTWK, SWRIRON, FPChZM i SRiPOMS.

W dniu 1 czerwca 2023 r. Gmina zawarła z każdą z ww. organizacji pozarządowych odrębną umowę o realizację zadania publicznego (łącznie: 4 umowy).

Realizacja zadania – informacje ogólne

Na podstawie dokumentacji przedłożonej w trakcie kontroli ustalono, że w ramach Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” Gmina zapewniła pomoc 107 osobom niepełnosprawnym. W ramach tej formy wsparcia zrealizowano 38 592 godzin usług asystencji osobistej. Zostały one sfinansowane środkami z Funduszu w łącznej wysokości 1 573 440,26 zł (bez kosztów obsługi) oraz wkładu własnego wynoszącego 5 413,36 zł (bez środków własnych wydatkowanych na obsługę zadania). Z tego:

- 5 260,17 zł stanowił wkład własny SWRiRON,
- 153,19 zł stanowił wkład własny SRiPOMS,

co nie wynikało jednoznacznie z wyodrębnionych ewidencji księgowych zadania i zostało ustalone dopiero w wyniku pytań zadanych przez kontrolujących i złożonych z tego tytułu wyjaśnień.

Na podstawie pisma z 31 stycznia 2024 r. przekazanego Wojewodzie przez Gminę stwierdzono, że:

- 1) Dane liczbowe zawarte w sprawozdaniu z realizacji (załącznik nr 4) nie są zgodne z wnioskiem na środki finansowe z Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 (dot. ostatniej aktualizacji) realizowanego w ramach Funduszu Solidarnościowego. Rozbieżności występują w liczbie asystentów świadczących usługi, w liczbie całkowitej osób, którym udzielono wsparcia, jak i w liczbie osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności ze sprzężeniami, a także liczbie godzin usług asystencji osobistej.
- 2) Usługa asystencji osobistej została przyznana dodatkowej osobie oraz została zwiększona liczba asystentów (ze względu na zapotrzebowanie i sytuację życiową beneficjentów). Różnica w liczbie godzin dla poszczególnych grup osób z niepełnosprawnościami wynikała również „z dynamicznych zmian zapotrzebowania na usługę”.
- 3) Z powodu czynników niezależnych od Gminy (tj. chorób, rezygnacji, nieobecności) zrealizowano łącznie mniej godzin usług asystenckich niż zakładano w ostatniej aktualizacji wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 319-323, 330-343, 778-820, 1115-1119, 1132-1341)

Analiza próby

Na podstawie przedłożonego wykazu spraw ustalono, że w 2023 r. do MOPR – w ramach realizacji AOON – wpłynęły łącznie 122 karty zgłoszeń (wnioski), z tego:

- 107 wniosków zostało rozpatrzonych pozytywnie,
- w przypadku 15 wniosków usługi nie zostały z różnych powodów zrealizowane (w tym: zgon – 1, rezygnacja – 1, zakwalifikowanie do innego programu realizowanego przez organizację pozarządową – 10).

W przypadku 3 wniosków nastąpiła odmowa przyznania usług asystencji osobistej.

Kontrolujący dokonali analizy wybranych metodą losową łącznie **8 wniosków** złożonych do MOPR (rozpatrzonych **pozytywnie**), z tego:

- 2 wniosków realizowanych przez MOPR,
  - 3 wniosków realizowanych przez PTWK,
  - 2 wniosków realizowanych przez SWRiRON,
  - 1 wniosku realizowanego przez FPChZM,
- a także **1 wniosku** rozpatrzonego **negatywnie**.

Szczegóły dotyczące doboru próby zawarto w aktach kontroli.

W wyniku weryfikacji dokumentów stwierdzono, że:

1. Uczestników kwalifikowano na podstawie Kart zgłoszeń do Programu (wg wzoru Stanowiącego załącznik nr 7 do Programu).
2. Miejscem zamieszkania osób objętych asystencją osobistą był Szczecin.
3. Wnioskodawcy przedstawili aktualne orzeczenie o niepełnosprawności.
4. Przyznając asystencję nie przekroczone limitów godzin określonych w Programie.
5. Rozliczając zadanie nie przekroczone określonego w Programie maksymalnego kosztu jednej godziny zegarowej wynagrodzenia asystenta (40,00 zł/h brutto wraz z kosztami pracy zatrudniającego).
6. Nie pobierano odpłatności za usługi przyznane z Programu.
7. Uczestnicy programu byli informowani o prawach i obowiązkach wynikających z przyznania usług asystenckich.
8. Osobom niepełnosprawnym umożliwiono samodzielny wybór osób, które świadczyły usługi asystencji osobistej.
9. W trakcie realizacji usług nie świadczone osobie niepełnosprawnej równocześnie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, innych usług finansowanych w ramach Funduszu lub usług obejmujących analogiczne wsparcie, finansowanych ze środków publicznych.
10. Realizując usługi asystenckie nie przekroczone rocznego limitu godzin na jednego uczestnika.
11. W przypadku czasu oczekiwania / gotowości na świadczenie usług dłuższego niż 90 minut usługę dojazdu do wybranego miejsca i powrotu z niego rozliczono jako 2 odrębne usługi powiększone łącznie o 90 minut trwania.
12. Rozliczenia pracy asystentów dokonywano na podstawie Karty realizacji usług asystencji osobistej.
13. Realizację usług powierzono osobom posiadającym kwalifikacje określone w Programie.
14. Podmioty realizujące posiadały stosowne umowy z osobami świadczącymi usługi (asystentami), a niektóre z nich zawierały postanowienia mające zabezpieczać prawidłowe wykonywanie usług asystencji osobistej (postanowienia dotyczące kontroli, nadzoru i kar umownych).
15. Rozliczeń z ww. osobami dokonywano z wykorzystaniem przelewów bankowych, a podstawę ich dokonania stanowiły odpowiednio rachunki, karty realizacji usług lub ewidencje przebiegu pojazdu.
16. Wydatki sfinansowane środkami z Programu były bezpośrednio związane z realizacją usług oraz zostały poniesione w terminie określonym w umowie z Wojewodą.

17. Ponoszone wydatki bezpośrednio związane z realizacją usług przez asystenta nie przekroczyły limitów określonych w Programie.
18. Z przedłożonych wyciągów bankowych wynika, że kwoty wykazane w dokumentach finansowo-księgowych zostały faktycznie wydatkowane.

Ponadto stwierdzono, że w dwóch przypadkach (zgłoszenia nr 8 i 73 – AOON w Kartach realizacji usług widnieje więcej godzin zrealizowanych usług asystenckich niż zostało przyznanych. Na tę okoliczność kontrolujący poprosili o wskazanie powodów zaistniałej sytuacji oraz zadali Gminie pytanie, czy w toku realizacji Programu wystąpiły przypadki przyznania dodatkowych świadczeń (dodatkowych godzin usług asystenckich). W udzielonych wyjaśnieniach Gminy wskazane zostało, że beneficjenci wnioskowali o możliwość zwiększenia przyznanej liczby godzin usług asystencji osobistej ze względu na zwiększone potrzeby w tym zakresie. O zwiększeniu liczby godzin zadecydowano na przestrzeni realizacji Programu. Przesunięcia w ramach puli godzin były możliwe, ponieważ inni podopieczni nie byli w stanie wykorzystać przyznanych godzin. Wyjaśnienia w tym zakresie przyjęto.

Natomiast przyczyną negatywnego rozpatrzenia wniosku było w analizowanym przypadku „niezakwalifikowanie się do Programu AOON 2023 z powodu niespełnienia kryteriów formalnych” (do złożonego w wyznaczonym terminie wniosku zostały dołączone niekompletne dokumenty). Przypadek ten szczegółowo opisano w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień - Ad 2. Realizacja zadania.

(dowód: akta kontroli str. 7-15, 17-23, 74-134, 821-951)

Koszty obsługi

W części VI ust. 9 Programu AOON postanowiono, że wójt, burmistrz, prezydent miasta / starosta może pokryć koszty obsługi Programu w wysokości faktycznie poniesionej, **nie większej niż 2% środków przekazanych na realizację Programu.**

Na realizację zadania w ramach Programu AOON przekazano Gminie kwotę 1 646 420,00 zł. Dopuszczalna kwota środków Funduszu na pokrycie kosztów obsługi Programu nie mogła więc przekroczyć 32 928,40 zł (2% x 550 320,00 zł). Dane w tym zakresie przedstawia tabela.

1	Kwota środków Funduszu przekazanych na realizację Programu	1 646 420,00 zł
2	Maksymalna kwota na obsługę zadania wg części VI ust. 9 Programu AOON (2%*poz.1)	32 928,40 zł
3	Kwota na obsługę Programu wskazana we wniosku i ujęta w § 3 ust. 2 Umowy nr 170/ZPS-4/AOON/2023	32 928,40 zł
4	Wydatki poniesione na obsługę Programu sfinansowane ze środków Funduszu	32 901,22 zł
5	Rzeczywisty udział % środków wydatkowanych na koszty obsługi w stosunku do otrzymanych środków na realizację usług AOON	1,998%

W tym miejscu należy stwierdzić, że Gmina miała możliwość zawnioskowania o środki z Funduszu na koszty obsługi i sfinansowania ich w ramach realizacji Programu AOON w kwocie 32 928,40 zł.

Jak wynika z danych w tabeli wydatki na obsługę Programu sfinansowane ze środków Funduszu w kwocie 32 901,22 zł stanowiły 1,998% środków przekazanych na realizację zadania polegającego na usługach asystencji osobistej, zatem nie został przekroczony limit wydatków poniesionych z Funduszu na koszty obsługi.

W części VI ust. 10 Programu AOON postanowiono, że wójt, burmistrz, prezydent miasta / starosta może przekazać podmiotom wskazanym w części IV ust. 23 pkt 2 i 4 Programu AOON¹⁸ środki stanowiące **nie więcej niż 2% środków Funduszu w celu pokrycia wszelkich kosztów obsługi księgowej, kadrowej lub administracyjnej**, które pojawiają się w związku z realizacją usług w ramach Programu.

Szczegóły w zakresie środków przekazanych organizacjom pozarządowym na koszty obsługi przedstawia poniższa tabela:

Organizacja pozarządowa	Nr umowy	Środki z Funduszu otrzymane na realizację zadania	Środki z Funduszu otrzymane na koszty obsługi (1% wartości zadania)	Przekazane środki (łącznie)
PTWK	WSS-I.40.2023.JK	709 220,00 zł	7 092,20 zł	716 312,20 zł
SWRiRON	WSS-I.39.2023.JK	304 176,00 zł	3 041,76 zł	307 217,76 zł
FPChZM	WSS-I.38.2023.JK	241 050,00 zł	2 410,50 zł	243 460,50 zł
SRiPOMS	WSS-I.41.2023.JK	52 050,00 zł	520,50 zł	52 570,50 zł
Razem:		1 306 496,00 zł	13 064,96 zł	1 319 560,96 zł

Na podstawie przedłożonych ewidencji księgowych Gminy, MOPR, PTWK, SWRiRON, FPChZM i SRiPOMS ustalono wysokość wydatków poniesionych na koszty obsługi. Przy realizacji usług asystencji osobistej wyniosły one ogółem 36 002,05 zł, z tego 32 901,22 zł zostało sfinansowane ze środków Funduszu, a 3 100,83 zł zostało sfinansowane ze środków własnych.

Wydatki – w ramach kosztów obsługi – sfinansowane z Funduszu, związane z realizacją Programu AOON, zostały poniesione przez:

- Gminę na wynagrodzenia dla pracowników obsługujących administracyjnie realizację Programu, w formie dodatków specjalnych, w kwocie 13 221,80 zł;
- MOPR na wynagrodzenia dla pracowników obsługujących administracyjnie realizację Programu, w formie dodatków specjalnych, w kwocie 6 797,84 zł;
- PTWK na wynagrodzenie:
  - dla koordynatora projektu związanego z realizacją Programu (w kwocie 3000,00 zł),
  - za obsługę kadrowo-księgową związaną z tym związaną (w kwocie 3 909,20 zł),
 w łącznej kwocie 6 909,20 zł;
- SWRiRON na wynagrodzenie za wykonanie prac w projekcie związanym z realizacją Programu AOON, w kwocie 3 041,76 zł;
- FPChZM na:
  - zapłatę za usługi księgowe na potrzeby związane z Programem (w kwocie 1 205,06 zł),
  - wynagrodzenie dla osoby obsługującej administracyjnie realizację Programu (w kwocie 1 205,06 zł),
 w łącznej kwocie 2 410,12 zł;
- SRiPOMS na usługi księgowe, w kwocie 520,50 zł.

¹⁸ Dotyczy organizacji pozarządowych oraz podmiotów sektora prywatnego.

Dodatkowo MOPR dofinansował wkładem własnym – w kwocie 2 821,33 zł – wydatki poniesione na wynagrodzenia dla pracowników obsługujących administracyjnie realizację Programu AOON w formie dodatków specjalnych.

Podobnie miało to miejsce w przypadku SRiPOMS, które dofinansowało wkładem własnym – w kwocie 279,50 zł – wydatki poniesione z tytułu usług księgowych.

Wskazane kwoty nie wynikały jednoznacznie z wyodrębnionych ewidencji księgowych zadania i zostały ustalone dopiero w wyniku pytań zadanych przez kontrolujących i złożonych z tego tytułu wyjaśnień.

Natomiast w dniu 11 stycznia 2024 r. na konto Wojewody Zachodniopomorskiego Gmina zwróciła niewykorzystane środki z Funduszu (przekazane wcześniej na koszty obsługi) w kwocie 27,18 zł. Tym samym środki z Funduszu przeznaczone na koszty obsługi w tym zakresie zostały rozliczone prawidłowo.

(dowód: akta kontroli str. 222-228, 265-274, 319-323, 330-343, 345, 710-777, 820, 952-1004, 1032-1078, 1120-1124, 1132-1341)

Wydatkowanie środków – podsumowanie

Na realizację zadania sfinansowanego w ramach Programu AOON wydatkowano ogółem 1 614 855,67 zł. Szczegóły w tym zakresie przedstawiono w poniższej tabeli.

Usługi świadczone w ramach:	Kwota wydatków poniesionych ze środków Funduszu na realizację usług AOON	Kwota wydatków poniesionych ze środków Funduszu na koszty obsługi	Kwota wydatków poniesiona ze środków własnych	Kwota wydatków ogółem
asystencji osobistej	1 573 440,26 zł	32 901,22 zł	8 514,19 zł	1 614 855,67 zł

2.3. Nadzór Gminy nad realizacją zadań

Na podstawie przedstawionych przez Gminę protokołów z kontroli doraźnych w zakresie prawidłowości realizacji usług w ramach Programów ustalono, że pracownicy MOPR w grudniu 2023 r. przeprowadzili: 3 kontrole prawidłowości realizacji usług w ramach Programu OW i 4 kontrole w ramach Programu AOON. Ze sporządzonych z kontroli protokołów wynika, że beneficjenci projektu nie wnosili uwag do wykonywanych usług OW i AOON.

(dowód: akta kontroli str. 455-463)

Kontrolujący ustalili ponadto, że ŚDS realizował zadanie w Zespole Wsparcia Środowiskowego nr 3 w Szczecinie, a realizacją Programu OW zajmowali się pracownicy ŚDS zatrudnieni na stanowiskach terapeutów i starszych opiekunów.

(dowód: akta kontroli str. 633-652)

Kontrolujący zapytali, czy Gmina otrzymywała informacje o przeprowadzonych przez organizacje pozarządowe kontrolach w zakresie prawidłowości realizacji usług w ramach Programów. Zastępca Prezydenta Miasta poinformował, że: „(...) W toku kontroli planowej (do 5 lat po realizacji zadania) Gmina będzie mogła dokonać sprawdzenia

prowadzonego monitoringu świadczenia usług asystencji osobistej oraz przeprowadzonych doraźnych kontroli świadczenia usług asystencji osobistej.

Na powyższe [brak kontroli] wpływał również brak skarg ze strony beneficjentów na realizatorów zadania, czyli Organizacje pozarządowe”.

(dowód: akta kontroli str. 74-90)

W związku z powyższymi wyjaśnieniami kontrolujący poprosili o przedstawienie przez organizacje pozarządowe dokumentacji (np. protokołów) z prowadzonego nadzoru nad realizacją zadań. Kontrolującym przedstawiono dokumentację z kontroli i monitoringu realizacji usług OW i AONON przedstawioną przez PTWK, SWRiRON, FPChZM, SRiPOMS. Kontrolujący stwierdzili, że we wszystkich skontrolowanych przypadkach pozytywnie oceniano realizację usług OW i AONON przez opiekunów i asystentów.

(dowód: akta kontroli str. 1120-1124, 1132-1135, 1281-1292, 1329-1332)

Kontrolujący zapytali ponadto, w jaki sposób Gmina weryfikowała przestrzeganie postanowień umów zawartych z organizacjami pozarządowymi realizującymi usługi w ramach Programów (w szczególności § 2 i § 5 ust. 1 umów) oraz czy Gmina przeprowadzała kontrole lub inne czynności weryfikacyjne (stosownie do § 7 umów). Zastępca Prezydenta Miasta poinformował, że: *„Organizacje pozarządowe realizujące przedmiotowe zadanie publiczne to Organizacje od wielu lat działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Posiadają bogate doświadczenie w realizacji zadania, jakim jest świadczenie usługi asystencji osobistej oraz zatrudniają wysoce wykwalifikowaną kadrę.*

Zobowiązanie zawarte w § 2 ust. 3 i 4 złożone przez Organizacje (...) w umowie pozwalało na odstępnie od dokonywania bieżącej jego weryfikacji.

Potwierdzeniem realizacji zadania bez zastrzeżeń był brak ze strony beneficjentów jakichkolwiek skarg czy sygnałów o nieprawidłowościach na realizatorów zadania.

Odnosząc się z kolei do kontroli realizacji zadania zgodnie z § 7 ust. 1 umowy (...)

*Biorąc pod uwagę możliwość przeprowadzenia kontroli zadania do 5 lat po jego zakończeniu, **nie przeprowadzono kontroli w toku jego realizacji.** Gmina Miasto Szczecin w toku kontroli planowej (do 5 lat po realizacji zadania) będzie mogła dokonać sprawdzenia efektywności, rzetelności, jakości wykonania zadania, prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania oraz prowadzenia dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem.*

*Zaznaczyć należy, że obowiązujące przepisy prawa pozwalają na rozliczenie dotacji na podstawie **oświadczeń złożonych przez Organizacje pozarządowe w sprawozdaniu z realizacji zadania publicznego**”.*

(dowód: akta kontroli str. 74-90)

Kontrolujący poprosili o przedstawienie przez organizacje pozarządowe dokumentacji finansowo-księgowej dotyczącej realizowanych Programów. Szczegółowe ustalenia w tym zakresie przedstawiono w pkt 3. Dokumentacja finansowo-księgowa zadania.

3. Dokumentacja finansowo-księgowo zadania

W związku z realizacją Programów OW i AOOD Gmina posiadała wyodrębnione i oddzielne rachunki bankowe dla każdego z nich. Środki otrzymywane od Wojewody wpływały na odpowiednie konto (dedykowane OW albo AOOD), a następnie z niego dokonywane były wydatki w ramach środków z Funduszu. W kontrolowanym okresie wystąpiły przypadki, gdy środki z Funduszu (przekazane na koszty obsługi poszczególnych zadań) przekazywane były z powodów technicznych na inny rachunek bankowy Gminy, a następnie wydatkowane na wynagrodzenia (dodatki specjalne) dla pracowników obsługujących administracyjnie realizację danego Programu. Kwoty przekazywanych w taki sposób środków (między rachunkami) były zgodne z listami płac w zakresie tych wynagrodzeń (dodatków specjalnych).

(dowód: akta kontroli str. 315-323, 330-345, 653-675, 952-978)

Kontrolującym przedłożona została wyodrębniona dokumentacja finansowo-księgowo poszczególnych zadań oraz wyodrębnione ewidencje księgowe z realizacji danego Programu, które prowadzone były w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych – zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Dokumentacja finansowo-księgowo zarówno Gminy, MOPR, ŚDS, jak i organizacji pozarządowych (PTWK, SWRIRON, FPChZM i SRiPOMS) – związana z realizacją zadań (OW i AOOD) – opisywana była zgodnie z wymogami określonymi w ww. akcie normatywnym.

Ponadto:

- dowody księgowe były prawidłowo ujmowane w ewidencji księgowej;
- wydatki opłacane były terminowo.

Wyjątek od powyższego stanowi, że – pomimo wyodrębnienia ewidencji księgowych przez poszczególne podmioty – w przypadku realizacji Programu AOOD nie zostały jednoznacznie wykazane wkłady własne poniesione na:

- realizację zadania – przez SWRIRON i SRiPOMS;
- koszty obsługi – przez MOPR i SRiPOMS.

Z przedstawionej kontrolującym dokumentacji MOPR (ewidencji księgowej, wyjaśnień) dot. Programu AOOD wynika, że jednostka w zakresie wkładu własnego nie wyodrębniła osobnego konta księgowego. Mając na uwadze, że z opisu dekretu w ewidencji księgowej wynika, które wydatki na koszty obsługi związane z zadaniem zostały sfinansowane z wkładu własnego – kontrolujący ustalili wysokość tego wkładu. W ocenie kontrolujących nie zaważyło to na prawidłowości wyodrębnienia ewidencji księgowej zadania oraz prawidłowości jego rozliczenia, z tym że wyodrębnienie do tych celów osobnego konta poprawiłoby przejrzystość finansową realizacji zadania.

(dowód: akta kontroli str. 331-343, 345, 1005-1078, 1132-1341)

Powyższe przełożyło się jednak na błędne sporządzenie poszczególnych sprawozdań złożonych Wojewodzie. Szczegóły w tym zakresie przedstawiono w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień. – Ad 5. Sprawozdawczość.

4. Rozliczenie środków z Funduszu Solidarnościowego

W 2023 r. Gmina Miasto Szczecin zaplanowała i otrzymała środki z Funduszu Solidarnościowego w kwocie ogółem 2 240 674,80 zł, w tym w ramach Programu:

- „Opieka wytchnieniowa” w kwocie 561 326,40 zł
- „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” w kwocie 1 679 348,40 zł.

Ponadto Gmina zaplanowała w ostatecznym wniosku w ramach Programu OW Pobyt dzienny wkład własny w kwocie 3 000,00 zł. Dane przedstawiono w tabeli.

Źródło finansowania:	Planowana kwota środków na usługi realizowane w ramach Programów	%
1	2	3
Program „Opieka wytchnieniowa”		
środki z Funduszu	561 326,40 zł	99,47%
środki własne	3 000,00 zł	0,53%
Razem:	564 326,40 zł	100,00%
Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”		
środki z Funduszu	1 679 348,40 zł	100,00%
środki własne	0,00 zł	0,00%
Razem:	1 679 348,40 zł	100,00%
Ogółem:	2 243 674,80 zł	x

(dowód: akta kontroli str. 142-150, 222-228)

Kontrolujący na podstawie ewidencji księgowej i dokumentacji finansowo-księgowej ustalili kwoty wydatków poniesione przez Gminę na realizację Programów.

Środki z Funduszu otrzymane na realizację Programu OW zostały wykorzystane w łącznej kwocie 457 461,35 zł, z tego na usługi OW wydatkowano kwotę 446 671,75 zł, a na koszty obsługi Programu 10 789,60 zł. Zadanie zostało również sfinansowane środkami własnymi w kwocie 3 561,19 zł.

W przypadku Programu AON na realizację wykorzystano środki z Funduszu w kwocie 1 606 341,48 zł, z tego na usługi AON kwotę 1 573 440,26 zł oraz na koszty obsługi 32 901,22 zł. Ponadto kontrolujący ustalili, że wkład własny do zadania w tym przypadku wyniósł 8 514,19 zł. W wyniku kontroli stwierdzono, że kwota wkładu własnego nie została ujęta w sprawozdaniu, co szczegółowo opisano w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień Ad 5. Sprawozdawczość, Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”.

Rzeczywiste kwoty poniesione na zadanie ustalone przez kontrolujących przedstawiono w poniższej tabeli.

Źródło finansowania	Kwota wydatkowania na usługi realizowane w ramach Programu	Kwota wydatkowania na koszty obsługi zadania	Razem
1	2	3	4 (2+3)
Program „Opieka wytchnieniowa”			
środki z Funduszu	446 671,75 zł	10 789,60 zł	457 461,35 zł
środki własne	0,00 zł	3 561,19 zł	3 561,19 zł
Razem:	446 671,75 zł	14 350,79 zł	461 022,54 zł

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”			
środki z Funduszu	1 573 440,26 zł	32 901,22 zł	1 606 341,48 zł
środki własne	5 413,36 zł	3 100,83 zł	8 514,19 zł
Razem:	1 578 853,62 zł	36 002,05 zł	1 614 855,67 zł
Ogółem:	2 025 525,37 zł	50 352,84 zł	2 075 878,21 zł

(dowód: akta kontroli str. 315-323, 331-345, 518-519, 820, 1005-1078, 1120-1124, 1132-1341)

W związku z niewykorzystaniem w 100 % środków z Funduszu otrzymanych w ramach Programów dokonano ich zwrotu w kwocie 176 871,97 zł, z tego:

- w ramach Programu OW zwrócono:
  - 103 648,25 zł z tytułu niewykorzystania środków otrzymanych na realizację usług OW,
  - 216,80 zł z tytułu niewykorzystania środków otrzymanych na koszty obsługi,
- w ramach Programu AOON zwrócono:
  - 72 979,74 zł z tytułu niewykorzystania środków otrzymanych na realizację usług AOON,
  - 27,18 zł z tytułu niewykorzystania środków otrzymanych na koszty obsługi.

Poniżej przedstawiono tabelę w tym zakresie.

Kwota otrzymanych środków z Funduszu na:	Kwota wydatkowanych środków z Funduszu	Kwota niewykorzystanych środków z Funduszu	Data i kwota zwrotu niewykorzystanych środków z Funduszu	
1	2	3 (1-2)	4	
Program „Opieka wytchnieniowa”				
realizację usług	446 671,75 zł	103 648,25 zł	11.01.2024 r.	103 648,25 zł
koszty obsługi zadania	10 789,60 zł	216,80 zł		216,80 zł
Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”				
realizację usług	1 573 440,26 zł	72 979,74 zł	11.01.2024 r.	72 979,74 zł
koszty obsługi zadania	32 901,22 zł	27,18 zł		27,18 zł
Razem:	2 063 802,83 zł	176 871,97 zł	x	176 871,97 zł

(dowód: akta kontroli str. 315-323, 331-345, 518-519, 820, 1005-1078, 1120-1124, 1132-1341)

Zwrot niewykorzystanych środków Funduszu został dokonany w dniu 11 stycznia 2024 r. r., tj. zgodnie z § 3 ust. 9 pkt 2 umowy nr 232/ZPS-4/OW/2023 i umowy nr 170/ZPS-4/AOON/2023, w którym wyznaczono termin na zwrot do dnia 15 stycznia 2024 r.

Ponadto Jednostka uzyskała odsetki od środków z Funduszu Solidarnościowego zgromadzonych na rachunkach bankowych. Kwota ogółem odsetek wyniosła 1 955,23 zł, z tego w ramach Programu OW uzyskano odsetki w kwocie 487,21 zł, natomiast w ramach Programu AOON uzyskano odsetki w kwocie 1 468,02 zł. Dane w tym zakresie ujęto w tabeli.

Program	Kwota odsetek uzyskanych od środków zgromadzonych na rachunku bankowym	Data dokonania zwrotu
"Opieka wytchnieniowa"*	487,21 zł	11.01.2024 r.
"Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej"	1 468,02 zł	11.01.2024 r.
Razem:	1 955,23 zł	X

*W sprawozdaniach z realizacji zadania dot. OW Pobyt dzienny i całodobowy wykazano łącznie kwotę 488,21 zł, gdyż uwzględniono zwróconą kwotę w wysokości 1,00 zł dotyczącą wynagrodzenia płatnika (część zadania realizowanego przez ŚDS).

(dowód: akta kontroli str. 315-323, 331-343, 518-519, 820, 1095-1108)

Uzyskane odsetki zostały zwrócone terminowo w dniu 11 stycznia 2024 r., tj. zgodnie z § 3 ust. 9 pkt 3 umowy nr 232/ZPS-4/OW/2023 i umowy nr 170/ZPS-4/AOON/2023, w którym wyznaczono termin na zwrot do dnia 15 stycznia 2024 r.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji finansowo-księgowej i merytorycznej stwierdzono, że zadania w ramach Programów zostały zrealizowane i rozliczone zgodnie z terminami określonymi w umowach zawartych z Wojewodą Zachodniopomorskim.

5. Sprawozdawczość

Kontrolujący dokonali analizy przedłożonych przez Gminę Sprawozdań z realizacji Programu OW i Programu AOON w zakresie terminowości złożenia oraz prawidłowości danych wykazanych w tych dokumentach.

Program „Opieka wytchnieniowa”

Ustalono, że Sprawozdanie z realizacji Programu OW Pobyt Dzienny oraz Sprawozdanie z realizacji Programu OW Pobyt całodobowy wpłynęło do ZUW w dniu 17 stycznia 2024 r., zgodnie z postanowieniem § 7 ust. 1 umowy nr 232/ZPS-4/OW/2023, w którym wyznaczono termin na przekazanie sprawozdań w ciągu 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania, tj. do dnia 30 stycznia 2024 r.

W odniesieniu do kwot zawartych w ww. sprawozdaniach stwierdzono zgodność z kwotami ujętymi w ewidencji księgowej Gminy, MOPR, ŚDS oraz PTWK w zakresie kwot środków Funduszu (przeznaczonych na usługi OW i koszty obsługi):

- przekazanych przez Wojewodę na realizację Programu OW,
- wykorzystanych na realizację Programu OW,
- niewykorzystanych i zwróconych na konto Wojewody Zachodniopomorskiego,

a także w zakresie:

- kwot pozyskanych i zwróconych odsetek (w sprawozdaniach wykazano kwotę łącznie o 1,00 zł wyższą, która nie stanowiła odsetek, lecz była zwrócona na konto wojewody),
- daty dokonania zwrotów,
- wkładu własnego poniesionego na realizację zadania.

Ponadto ustalono, że wykazane w ww. sprawozdaniach dane w zakresie liczby osób niepełnosprawnych, którym świadczono usługi OW oraz liczby wykonanych godzin usług OW są zgodne z dokumentacją merytoryczną.

(dowód: akta kontroli str. 315-318, 330-344, 502-519, 653-708, 1005-1031, 1109-1114, 1132-1341)

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

Ustalono, że sprawozdanie z realizacji Programu AOON wpłynęło do ZUW w dniu 31 stycznia 2024 r., tj. 1 dzień po terminie, o którym mowa części XII ust. 1 Programu oraz w § 7 ust. 1 umowy nr 170/ZPS-4/AOON/2023, gdzie wyznaczono termin na przekazanie sprawozdania w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania (tj. do dnia 30 stycznia 2024 r.). Jak wynika ze złożonych wyjaśnień, przekroczenie terminu wynikało z problemów technicznych i organizacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 1115-1124, 1132-1135)

W odniesieniu do kwot zawartych w ww. sprawozdaniu stwierdzono zgodność z kwotami ujętymi w ewidencji księgowej Gminy, MOPR, PTWK, SWRiRON, FPChZM i SRiPOMS w zakresie kwot środków Funduszu (przeznaczonych na usługi AOON i koszty obsługi):

- przekazanych przez Wojewodę na realizację Programu AOON,
- wykorzystanych na realizację Programu AOON,
- niewykorzystanych i zwróconych na konto Wojewody Zachodniopomorskiego, a także w zakresie:
  - kwot uzyskanych i zwróconych odsetek,
  - daty dokonania zwrotów.

Natomiast w odniesieniu do wkładu własnego do zadania kontrolujący ustalili, że w ramach realizacji Programu AOON wyniósł łącznie 8 514,19 zł, z tego:

- 5 413,36 zł wydatkowane zostały na usługi realizowane w ramach Programu,
- 3 100,83 zł wydatkowane zostały na koszty obsługi Programu.

W wyniku kontroli stwierdzono, że kwota wkładu własnego nie została ujęta w sprawozdaniu, co **szczegółowo opisano w części: Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.**

Ponadto ustalono, że wykazane w ww. sprawozdaniu dane w zakresie liczby osób niepełnosprawnych, którym świadczone usługi AOON oraz liczby godzin wykonanych usług są zgodne z dokumentacją merytoryczną.

(dowód: akta kontroli str. 319-323, 330-343, 345, 778-820, 952-978, 1032-1078, 1132-1341)

ZAKRES, PRZYCZYNY I SKUTKI STWIERDZONYCH UCHYBIEŃ

Ad 2. Realizacja zadania

Przyznawanie świadczeń

Wydawanie rozstrzygnięć w postaci niesformalizowanej i nieutrwalonej

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- rozstrzygnięcia dotyczące przyznania usług lub odmowy ich przyznania (w odniesieniu zarówno do opieki wytchnieniowej, jak i asystencji osobistej),
- sposób zapoznawania wnioskodawców z podjętymi rozstrzygnięciami nie przyjęły formy sformalizowanej i utrwalonej.

W konsekwencji powyższego wnioskodawcy nie otrzymywali trwałej i potwierdzonej informacji o wymiarze godzin usług, które zostały im przyznane bądź których przyznania odmówiono. Skutkowało to brakiem możliwości ewentualnego kwestionowania podjętych rozstrzygnięć – czy to w drodze odwołania do organu II instancji, czy też poprzez późniejsze zaskarżenie do sądu administracyjnego.

W związku z tym kontrolujący zwrócili się z prośbą o wskazanie wszystkich podstaw prawnych (ze źródeł prawa powszechnie obowiązującego) oraz powodów, którymi kierowano się odstępując od przyznawania świadczeń z zakresu usług asystenckich i opieki wytchnieniowej w formie decyzji administracyjnej.

W odniesieniu do tego Zastępcą Prezydenta Miasta wyjaśnił, że: *„Usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej oraz opieki wytchnieniowej nie są uregulowane w ustawie o pomocy społecznej. Przepisy ustawy nie wskazują wprost wsparcia asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej czy usług opieki wytchnieniowej jako świadczenia niepieniężnego.*

Ponadto w ustawie z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym oraz w Programach Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dot. opieki wytchnieniowej i asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej nie wskazano, że realizując ww. świadczenia należy uwzględnić przepisy ustawy o pomocy społecznej, a tym samym stosować tryb administracyjny przyznawania świadczeń określony w tej ustawie.

Mając na uwadze powyższe oraz w celu maksymalizacji dostępności tych form pomocy uproszczona została procedura przyznawania usług”.

Jednocześnie Regulaminy¹⁹ przyznawania i realizacji usług w istocie zawierają postanowienia, z których wynika, że decyzja komisji rekrutacyjnej jest ostateczna i nie podlega procedurze odwoławczej.

(dowód: akta kontroli str. 74-90, 377-412)

W odniesieniu do tego Zastępcą Prezydenta Miasta poinformował, że: *„Usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej oraz opieki wytchnieniowej nie są uregulowane w ustawie o pomocy społecznej, a zatem nie ma podstaw do stosowania przy realizacji programów Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej i Opieka wytchnieniowa zasad ogólnych ustawy o pomocy społecznej, w tym kwestii dotyczących procedury odwoławczej.*

Ponadto ustawa z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym oraz ogłoszone Programy Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej i Opieki wytchnieniowej

---

¹⁹ § 6 ust. 18 Regulaminu przyznawania i realizacji usług w programie resortowym Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023, stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 31/23 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 18.05.2023 r., § 6 ust. 18 Regulaminu przyznawania i realizacji usług w programie resortowym Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023, stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 63/23 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 09.11.2023 r. oraz § 4 ust. 17 Regulaminu przyznawania i realizacji usług w programie resortowym Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023, stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 30/23 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 15.05.2023 r.

na rok 2023, nie zawierały żadnych przepisów nakazujących stosowanie trybu administracyjnego oraz ustawy o pomocy społecznej przy ich realizacji”.

(dowód: akta kontroli str. 74-90)

Zarazem w toku czynności kontroli ustalono, że w ramach 2 skontrolowanych spraw, tj.:

- 1 odmowy przyznania świadczenia OW dziennej,
- 1 odmowy przyznania świadczenia AOON,

wnioskodawcy nie zostali wezwani pisemnie do uzupełnienia braków formalnych. Pozostaje to w sprzeczności z art. 64 § 2 K.p.a.

(dowód: akta kontroli str. 525, 826)

W wyniku kontroli ustalono, że w przypadku osoby ubiegającej się o opiekę wytchnieniową (dot. wniosku z nadanym przez MOPR nr 30), wniosek został odrzucony z powodów formalnych. Zgodnie z oświadczeniem Gminy z dnia 3 października 2024 r.: „Do wniosku w wyznaczonym terminie tj. 31.05.2023 r. nie zostały dołączone wymagane dokumenty:

- oświadczenie dotyczące wskazania kandydata na opiekuna stanowiącego załącznik nr 3 do Regulaminu,
- oświadczenie dotyczące obowiązku informacyjnego Gminy Miasto Szczecin w związku z realizacją Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 – stanowiącego załącznik nr 8 do Regulaminu”.

(dowód: akta kontroli str. 601-628)

Natomiast w przypadku osoby ubiegającej się o asystencję osobistą (dot. wniosku z nadanym przez MOPR numerem 118) wniosek został odrzucony, a wnioskodawca został poinformowany telefonicznie o „niezakwalifikowaniu się do Programu AOON 2023 z powodu niespełnienia kryteriów formalnych”. Do złożonego w wyznaczonym terminie wniosku zostały dołączone niekompletne dokumenty (brakujące strony w poszczególnych plikach przesłanych za pośrednictwem ePUAP). Potwierdza to złożone w toku kontroli wyjaśnienie z dnia 3 października 2024 r.

(dowód: akta kontroli str. 936-951)

Mając na uwadze powyższe ustalenia kontrolujący zadali pytanie, czy, kiedy i w jaki sposób wezwano do uzupełnienia braków formalnych przez wnioskodawcę oraz poinformowano o wyznaczonym terminie na ich uzupełnienie.

W odniesieniu do tego Zastępca Prezydenta Miasta wyjaśnił, że: „Realizator Programu nie wezwał wnioskodawcy do uzupełnienia braków formalnych, gdyż zgodnie z zapisami § 6 ust. 3 Regulaminu przyznawania i realizacji usług w programie resortowym Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023, stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 31/23 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 18.05.2023 r., cyt.: „Osoba ubiegająca się o wsparcie w ramach Programu zobowiązana jest złożyć dokumenty wymienione w § 5 ust.1 pkt 2 i pkt 3 lit. a w formie papierowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie – Dział Pomocy Osobom z Niepełnosprawnością, ul. Abramowskiego 19, 71-104 Szczecin od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30 do 15.30, pocztą tradycyjną – liczy się data wpływu do Ośrodka lub za pośrednictwem epuap),

w dniach 22-29.05.2023 roku”. W ww. Regulaminie nie określono zasad uzupełniania dokumentacji w sytuacji niezłożenia wymaganych dokumentów przez beneficjentów. Zastosowano zapis w § 6 ust. 8 Regulaminu – „Ocena kryteriów dostępu / formalnych zostanie dokonane metodą: spełnia / nie spełnia”. Powyższy Regulamin był dostępny na stronie www.mopr.szczecin.pl oraz w siedzibie MOPR Szczecin - Dział Pomocy Osobom z Niepełnosprawnością przy ul. Abramowskiego 19 i każdy wnioskodawca mógł zapoznać się z zasadami i trybem przyznawania przedmiotowego świadczenia.

Ponadto należy wskazać, że kwestie dotyczące uzupełniania braków formalnych w dokumentacji dotyczącej opieki wytchnieniowej nie są uregulowane w powszechnie obowiązujących przepisach prawa oraz w Programie „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 (dokument zatwierdzony przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej – październik 2022)”.

(dowód: akta kontroli str. 74-90)

Kontrolującym przedstawiono również opinię radcy prawnego Gminy z dnia 1 października 2024 r., w której zawarto uzasadnienie odstąpienia od wydawania decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 453-454)

Odnosząc się do dokonanych ustaleń oraz złożonych wyjaśnień w tym zakresie, kontrolujący potwierdzają, że kwestia chociażby sposobu podejmowania rozstrzygnięć oraz przekazywania ich treści wnioskodawcom nie została określona w Programach OW i AOOD na 2023 r. (które to Programy *de facto* nie stanowią przepisów prawa powszechnie obowiązującego). Jednocześnie nie zostały ustanowione przepisy szczególne rangi ustawowej, które wprost określałyby sposób czy formę rozstrzygnięcia spraw z zakresu ww. Programów, ewentualne wyłączenia bądź kwestie dotyczące tzw. odformalizowania procedury.

W związku z powyższym kontrolujący uważają, że w kontrolowanym przypadku powinny mieć zastosowanie kodeksowe (ogólne) przepisy dotyczące prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych albo załatwianych milcząco, tzn. przepisy K.p.a. – dotyczące nie tylko formy rozstrzygnięcia, ale także np. instytucji wezwań (w tym do uzupełnienia braków formalnych), doręczeń, ponagieł, odwołań etc.

Istotnie, jednym z elementów realizacji Programów OW i AOOD jest rozpatrywanie indywidualnych spraw wnioskodawców. Składane przez nich wnioski wymagają stosownych rozstrzygnięć, które powinny móc podlegać właśnie kontroli instancyjnej oraz sądowej. Ponadto nie można wykluczać konieczności wzywania do uzupełnienia braków formalnych. Nawet, jeżeli Programy OW i AOOD przewidują po stronie wnioskodawców obowiązek złożenia wniosku z wymaganymi dokumentami, to takiego obowiązku nie można postrzegać w sposób absolutny bądź niedopuszczający „błędu” ze strony wnioskodawcy (mając na uwadze beneficjentów Programów).

Zarazem nie ulega wątpliwości, że działalność organów administracji publicznej powinna pozostawać – a już w szczególności w odbiorze osób zainteresowanych – przejrzysta i transparentna. Wiąże się z tym m.in. możliwość korzystania przez strony z przewidzianych prawem form kontroli działania administracji, w tym kontroli

instancyjnej (w trybie odwoławczym) oraz kontroli sądowej (w trybie sądownoadministracyjnym). W tym miejscu warto zauważyć jeszcze, że zasadę dwuinstancyjności postępowania oraz prawo do sądu gwarantuje ustawa zasadnicza, zaś w kontrolowanym przypadku ww. prawa zostały wyłączone w drodze aktów prawa wewnętrznego (regulaminów).

Przyczyną uchybienia jest pogląd Gminy Miasto Szczecin i MOPR (jednostki organizacyjnej Gminy) o braku podstaw prawnych do wydania decyzji administracyjnych w zakresie przyznawania usług dofinansowanych z Funduszu Solidarnościowego.

Odpowiedzialność za powyższe ponoszą kierownicy ww. jednostek.

Ad 5. Sprawozdawczość

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

Nieujęcie w sprawozdaniu z realizacji Programu kwoty wkładu własnego

Jak wynika ze sprawozdania z realizacji Programu AOON, złożonego w dniu 31 stycznia 2024 r. (1 dzień po terminie), kwota wkładu własnego (kolumna „12”) wyniosła 0,00 zł.

Jednakże w wyniku kontroli stwierdzono, że w ramach realizacji Programu wkład własny wyniósł łącznie 8 514,19 zł, ale nie został uwzględniony w ww. sprawozdaniu.

Na kwotę tę składały się:

- 5 413,36 zł wydatkowane na usługi realizowane w ramach Programu,
- 3 100,83 zł wydatkowane na koszty obsługi Programu.

W związku z tym kontrolujący zadali stosowne pytania. W odpowiedzi uzyskano wyjaśnienie, że: *„Zgodnie z zapisami Programu (...) wkład własny nie stanowił warunku koniecznego przystąpienia do programu, tym samym na etapie aplikowania o środki nie wykazano wkładu własnego. W związku z powyższym sprawozdawczość była realizowana do kwot wskazanych we wniosku.”*

Natomiast składowe wskazanych wyżej kwot dotyczących nieuwzględnionego na etapie sprawozdawczym wkładu własnego (kolejno 5 413,36 zł i 3 100,83 zł) stanowiły:

- 5 260,17 zł poniesione przez SWRIRON na realizację zadania,
- 153,19 zł poniesione przez SRiPOMS na realizację zadania,
- 2 821,33 zł poniesione przez MOPR na koszty obsługi,
- 279,50 zł poniesione przez SRiPOMS na koszty obsługi.

Poniesione wkłady własne nie wynikały jednoznacznie z wyodrębnionych ewidencji księgowych. Zaangażowanie środków przez ww. podmioty tytułem wkładów własnych kontrolujący ustalili w wyniku analizy dokumentacji przedłożonej w ramach wyjaśnień dodatkowych.

(dowód: akta kontroli str. 1032-1078, 1115-1124, 1132-1341)

Zgodnie z postanowieniem zawartym w części XII ust. 1 Programu AOON, gmina/powiat przekazuje do wojewody sprawozdanie z realizacji Programu, obejmujące rozliczenie środków Funduszu w zakresie rzeczowym i finansowym, w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji Programu. Integralną częścią

Programu są załączniki do niego, w tym załącznik nr 4 do Programu, którym jest wzór opisywanego sprawozdania. Znajduje się w nim kolumna oznaczona frazą „Wkład własny” („12”), która to kolumna – jako część sprawozdania – jest w swoisty sposób wyodrębniona i posiada oddzielną wartość (np. dla celów informacyjnych) od kolumn dotyczących środków z Funduszu Solidarnościowego. Zaś w części IV ust. 20 Programu postanowiono, że w ramach Programu gmina/powiat może otrzymać wsparcie finansowe do wysokości 100% kosztów realizacji przez asystenta usługi asystencji osobistej. Zawarta w przywołanym postanowieniu graniczna wartość (tj. „do 100%”) potwierdza, że kwota wkładu może pozostawać nie bez znaczenia. Ponadto zobowiązania w zakresie sprawozdawczości wynikały – co najmniej pośrednio – z zawartej w dniu 14.03.2023 r. z Wojewodą Zachodniopomorskim umowy nr 170/ZPS-4/AOON/2023. Przykładowe postanowienia w tym zakresie:

- § 2 ust. 1: „Gmina zobowiązuje się wykonywać umowę zgodnie z Programem (...)”,
- § 2 ust. 2: „Gmina zobowiązuje się realizować umowę z należytą starannością (...)”,
- § 7 ust. 1: „Gmina zobowiązuje się do sporządzenia i przekazania Wojewodzie sprawozdania końcowego z realizacji Programu (...), według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do Programu.”

Zatem już z samej umowy wynika wprost, że Gmina zobowiązana była do sporządzenia sprawozdania zgodnie z przewidzianym wzorem.

(dowód: akta kontroli str. 265-274)

Przyczyną uchybienia jest błędne stanowisko Gminy w kwestii wykazywania danych w sprawozdaniu (odniesienie się wyłącznie do wniosku, złożonego na etapie naboru, zamiast do stanu faktycznego i wszelkich aspektów wynikających z realizacji zadania).

Skutkuje to obniżeniem wartości informacyjnej sprawozdania, ponieważ zamieszczone w nim dane (bez wykazanego wkładu własnego) nie odzwierciedlają stanu faktycznego w zakresie wysokości wydatków poniesionych na zadanie i jego obsługę.

Odpowiedzialność za powyższe ponoszą kierownicy jednostek organizacyjnych (w przypadku Prezydenta Miasta – także za działania podmiotów, którym Gmina zleciła realizację zadania – stosownie do postanowień umowy nr 170/ZPS-4/AOON/2023 z dnia 14 marca 2023 r.).

Jednocześnie jednak niewykazanie wysokości wkładu własnego nie wpłynęło na poprawność rozliczenia środków z Funduszu Solidarnościowego, dlatego kontrolujący uznają powyższe za uchybienie.

<p>Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyjaśnienia z dnia 24.10.2024 r. Zastępcy Prezydenta Miasta ws. kontrolowanych zagadnień. 2. Wyjaśnienia z dnia 10.01.2025 r. Zastępcy Prezydenta Miasta ws. kontrolowanych zagadnień. 3. Wyjaśnienia z dnia 31.01.2025 r. Zastępcy Prezydenta Miasta ws. kontrolowanych zagadnień. 4. Wyjaśnienia z dnia 18.02.2025 r. Zastępcy Prezydenta Miasta ws. kontrolowanych zagadnień. 5. Wyjaśnienia z dnia 03.10.2024 r. Kierownika Działu Pomocy Osobom z Niepełnosprawnością w MOPR do notatki służbowej z dnia 31.05.2023 r. ws. odrzucenia wniosku o przyznanie świadczenia z zakresu opieki wytchnieniowej w związku z brakami formalnymi. 6. Wyjaśnienia z dnia 03.10.2024 r. Kierownika Działu Pomocy Osobom z Niepełnosprawnością w MOPR do notatki służbowej z dnia 31.05.2023 r. ws. odrzucenia wniosku o przyznanie świadczenia z zakresu asystencji osobistej w związku z brakami formalnymi. 7. Oświadczenie Dyrektora Wydziału Księgowości w Urzędzie Miasta Szczecin ws. sposobu prowadzenia ewidencji księgowej w Gminie. 8. Oświadczenie Głównego księgowego w ŚDS ws. odliczania podatku VAT. 9. Oświadczenie z dnia 26.09.2024 r. z up. Kierownika ŚDS Głównego księgowego ws. zawarcia umów zleceń na realizację usług OW z własnymi pracownikami. 10. Oświadczenie z dnia 26.09.2024 r. z up. Kierownika ŚDS Głównego księgowego ws. stażu pracy i wykształcenia pracowników świadczących usługi OW w ŚDS. 11. Oświadczenie z dnia 03.10.2024 r. Zastępcy Dyrektora Wydziału Spraw Społecznych w Urzędzie Miasta Szczecin ws. świadczenia usług opiekuńczych w ŚDS.
<p>Ocena obszaru kontroli</p>	<p>Prawidłowość realizacji zadań w ramach środków finansowych pochodzących z Funduszu Solidarnościowego w 2023 r. ocenia się pozytywnie z uchybieniami.</p>
<p>Wpis do książki kontroli</p>	<p>11/2024</p>
<p>Zalecenia</p>	<p>W przypadku realizacji zadania w przyszłości zalecam:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dokonywać rozstrzygnięć w sprawach o przyznanie świadczeń finansowanych z Funduszu Solidarnościowego w sposób sformalizowany i utrwalony, pozwalający na skorzystanie przez stronę z przewidzianych środków zaskarżenia.

	2. W sprawozdaniach z realizacji Programu ujmować wszystkie wydatki poniesione na zadanie ze środków własnych.
Pouczenia	<ul style="list-style-type: none"> – O sposobie wykonania zaleceń albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień, proszę powiadomić mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia. – Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.
Podpis kierownika jednostki kontrolującej	<p>Z upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Bartosz Brożyński I Wicewojewoda Zachodniopomorski <i>/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/</i></p>